

**UCHWAŁA NR LXII/809/2023
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH**

z dnia 25 października 2023 r.

**w sprawie ustanowienia roku 2024 na terenie Miasta Suwałk – Rokiem Alfreda
Wierusza-Kowalskiego**

Na podstawie art. 7 ust.1 pkt 18, 18 ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463, 1688) oraz art. 1 ust. 4 w zw. z ust. 2 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. z 2020 r. poz. 194, z 2019 r. poz. 2020 oraz z 2023 r. poz. 1662) uchwała się co następuje:

§ 1. Dla uczczenia 175. rocznicy urodzin Alfreda Wierusza-Kowalskiego, która przypada w 2024 roku, Rada Miejska ustanawia rok 2024 w Suwałkach – Rokiem Alfreda Wierusza-Kowalskiego.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Suwałkach

Zdzisław Przelomiec

Uzasadnienie

Ustanowienie roku 2024 na terenie Miasta Suwałk Rokiem Alfreda Wierusza-Kowalskiego związane jest z przypadającą w październiku 2024 roku, 175 rocznicą urodzin artysty – jednego z najwybitniejszych malarzy szkoły monachijskiej w malarstwie polskim, urodzonego w Suwałkach.

Przyjęcie uchwały ustanawiającej Alfreda Wierusza-Kowalskiego patronem przyszłego roku będzie świadectwem uznania jego artystycznego dorobku oraz wkładu w rozwój kultury polskiej. Będzie również podkreśleniem lokalnych związków Alfreda Wierusza-Kowalskiego z Suwałkami, w których się urodził, i w których, w Muzeum Okręgowym, istnieje stała galeria przedstawiająca twórczość i życie artysty, a jego imieniem nazwane są: ulica i szkoła.

Warto dodać, że Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zdecydował, że patronami roku 2024 będą: Marek Hłasko, Abp Antoni Baraniak, Romuald Traugutt, Wincenty Witos, Kazimierz Wierzyński, Melchior Wańkowicz, rodzina Ulmów, Zygmunt Fortunat Miłkowski. Poza tym rok 2024 będzie Rokiem Polskich Olimpijczyków.

Alfred Wierusz-Kowalski 1849 – 1915

Alfred Wierusz-Kowalski dzieciństwo spędzał w Suwałkach, gdzie się urodził w 1849 r. W 1865 r. rodzina Kowalskich przeniosła się w okolice Kalisza. Zmarł w 1915 r. w Monachium. Jeden z najwybitniejszych polskich malarzy tzw. szkoły monachijskiej był także najpopularniejszym z polskich artystów osiadłych i stale działających w Monachium. Zamieszkał tam w roku 1873 po studiach w Warszawie i Dreźnie. Jeszcze przez rok uczył się w monachijskiej Akademii Sztuk Pięknych. Uznanie krytyki i publiczności zdobył wcześniej; jego obrazy, odznaczane medalami na wystawach, były bardzo popularne wśród kolekcjonerów sztuki. W roku 1870 został wyróżniony tytułem honorowego profesora Akademii Monachijskiej. Malował sceny rodzajowe i rodzajowo-historyczne z motywami jeźdźców, rycerzy, myśliwych, koni, wilków i śniegu. Po podróży do Afryki w 1903 roku podejmował też tematy orientalne. W polskich zbiorach muzealnych znalazło się stosunkowo niewiele prac artysty – jego obrazy, sprzedawane głównie na rynku niemieckim, w większej liczbie trafiały do kolekcji prywatnych, głównie w Niemczech i Stanach Zjednoczonych. Po ponad stu latach od śmierci artysty, jego obrazy można podziwiać głównie w Muzeum Okręgowym w Suwałkach, gdzie 29 kwietnia 2013 r. otwarto stałą galerię Alfreda Wierusza-Kowalskiego. Na trzech salach prezentowana jest twórczość i życie artysty. W pierwszym pomieszczeniu zgromadzono eksponaty związane z artystą. Znalazły się tam sprzęty z monachijskiej pracowni malarza, prace z najwcześniejszego okresu twórczości artysty oraz pejzaże z Suwalszczyzny. Gabloty z wybranymi archiwaliami: zdjęcie, wizytówka, medal, dyplom, uzupełniają wiedzę o losach i osiągnięciach artysty. Inne informacje zilustrowane np.: szkicownikami z 1871 roku, drzeworytami reprodukcyjnymi, pocztówkami, przedstawiającymi obrazy Wierusza-Kowalskiego oraz zdjęciami rodzinnymi, widokami Suwałk, Warszawy, Monachium i innymi dostępne są w dwóch stanowiskach multimedialnych. W drugiej sali zgromadzono prace studyjne, szkice i rysunki Alfreda Wierusza-Kowalskiego. Na ekranie można obejrzeć i wysłuchać ekspertów wypowiadających się na temat twórczości malarza. Tłem dla tej części ekspozycji są widoki miast i miejsc, z którymi związany był artysta: Suwałki, Kalisz, Warszawa, Monachium, Mikorzyn. Trzecia sala prezentuje malarstwo. Pokazane zostały najlepsze obrazy Alfreda Wierusza-Kowalskiego, pochodzące ze zbiorów własnych, prywatnych i muzealnych. Prezentowane prace pochodzą z różnych okresów twórczości i pokazują różne motywy charakterystyczne dla tematycznych zainteresowań artysty.

Dorobek artystyczny

Największą popularność przyniosły artyście ukazane w zimowym pejzażu kompozycje z motywem wilków, napadających na podróżujących saniami ludzi („Wilki napadające na sanie”, ok. 1880; „Napad wilków”, ok. 1890). Obrazy ukazujące wyjazdy na polowania („Na

polowaniu, 1873; „Konna przejażdżka po lesie”, ok. 1881; „Po polowaniu, 1880). Do ulubionych motywów artysty należały sceny rodzajowe, najczęściej z udziałem koni („Litewska sanna, 1884; „Konno na jarmark, 1885; „Konie poniosły”, 1890; „Wesoła jazda, 1900; „W wieczornej mgle, 1890; „Wieczorna sanna”, 1885; „Rankiem na polowanie”, 1910; „Wyjazd powozem, 1890).